

Slovenski dom

Štev. 139.

V Ljubljani, torek 20. junija 1939.

Leto IV

Anglija ponuja Japoncem mirno poravnavo spora zaradi blokade v Tiencinu

London, 20. junija. o. Po večerajšnji seji angleške vlade je zunanji minister lord Halifax sprejel japonskega poslanika Sigemica in se z njim tri četrti ure pogovarjal. Seja vlade in sestanek zunanjega ministra z japonskim poslanikom sta veljala ureditvi spora, ki je med Anglijo in Japonsko izbruhnil zaradi blokade angleškega mestnega dela v Tiencinu.

Angleška vlada je na večerajšnji seji sprejela vse potrebne sklepe in naročila svojemu poslaniku v Tokiu, naj Japonski sporoči naslednje:

Angleška vlada je pripravljena sprejeti vsako pametno rešitev spora v Tiencinu, če privoli japonska vlada v to, da ostane tiencinska zadeva incident krajnjega značaja in

ne bo Japonska podobno nastopala tudi v drugih kitajskih mestih, kjer ima Anglija svoje predele. Pod tem pogojem je Anglija pripravljena izročiti štiri Kitajce, ki so se zatekli v angleško mesto v Tiencinu in ki je Japonska njihovo bivanje v angleški četrti izrabila kot pretezo za razglasitev zapore. Anglija ne želi spora poostriiti, čeprav je tiencinska zadeva vzbudila veliko ogorčenje v angleški javnosti.

Če pa Japonska ni pripravljena tiencinske zadeve urediti po angleški želji, bo angleška vlada pač prisiljena izdati proti Japonski potrebne gospodarske ukrepe. Do tega bo prišlo takoj, ko se bo pokazalo, da Japonska ni pripravljena sprejeti angleškega predloga.

Japonski krogi v Londonu pravijo, da bo zaradi tega stališča angleške vlade skoraj gotovo tiencinski spor do konca tega tedna ugodno rešen.

zlasti če se v zadevo ne bo mešala Amerika. Japonska želi, da bi se o tem sporu pogajali samo Anglija in ona brez posrednikov.

Z druge strani poročajo, da so vse angleške vojne ladje v vodah blizu Tiencina dobile povelje, naj bodo pripravljene, da odplovejo tja. Prav tako je tudi Amerika poslala v tiencinske vode tri manjše bojne ladje.

»Times« razpravlja v svojem uvodniku o položaju na Daljnem vzhodu ter pravi: Anglija pričakuje od Japonske, da bo do skrajnih mej upoštevala upravičene zahteve in pravice angleških državljanov. Dosedanji angleški protesti so imeli za posledico samo poslabšanje položaja. Jasno je torej, da se za sporom krije nekaj globljega. Če zaradi tega Anglija ne more dalje trpeti mirno blokade, Angleško javno mnenje se ne more zadovoljiti s sedanji ukrepi vlade ter zahteva odločnejše stališče za varstvo časti in koristi angleških državljanov v Tiencinu.

Odgovor na vesti o vstopu Bolgarije v Balkansko zvezo:

Bolgarija vztraja pri vseh svojih zahtevah

Solija, 20. junija. o. Stališče bolgarskih odločujočih krogov do vstopa Bolgarije v Balkansko zvezo in do raznih važnih vprašanj, ki so s tem združeni, je po obiskih romunskega zunanjega ministra Gafenea v Turčiji in Grčiji naslednje:

1. Bolgarija ne bo stopila v Balkansko zvezo.
2. Bolgarija odklanja načrte, da bi se balkanska sloga in balkanska vzajemnost utrjevala na škodo njenih življenjskih koristi in za ceno njenih pravice.
3. Bolgarija je vedno bolj nezadovoljna proti

nekaterim angleškim in francoskim poročtvom, ki naj na Balkanu potrdijo krivični red, katerega edina žrtev je Bolgarija.

4. Bolgarske zahteve po zadoščenju ostanejo v veljavi vse, dokler ne bodo izpolnjene.

5. Glede Balkanske zveze in njenega smisla ima Bolgarija svoje mnenje. Prepričana je, da bo Balkanska zveza le težko obstajala brez bolgarskega sodelovanja, zlasti, ker se je Turčija po zvezi z Anglijo pregrešila proti načelu, da bo Balkanska zveza vedno popolnoma nevtralna.

Kazenska delovna taborišča na Češkem

Praga, 20. junija. m. Že vlada dr. Berana je izdala odlok za ustanovitev več kazenskih delavskih taborišč. Ker je v podeželju čimdalje več kriminalnih tipov, je nova vlada češko-moravskega protektorata sklenila, da bo takoj začela izvajati uredbo, ki jo je izdala prejšnja vlada. V kazensko delavskih taboriščih bodo prišli razni berači, cigani, potepuhi in drugi delomržeži. Vlada bo vse te ljudi, ki bodo pod najstrožjim nadzorstvom, uporabila za delo na železnicah in tramvajih. Mlade zločince pa bo izročila v prisilne delavnice.

Vrhovni poveljnik italijanske vojske v Albaniji

Tirana, 20. junija. m. Danes je prisel v Tirano italijanski maršal Badoglio. Na letališču v Tirani ga je sprejel in pozdravil kraljevski senator in predsednik albanske vlade Verlaci z več ministri. Za maršalom Badogliem je prisel v Tirano tudi poveljnik italijanskih čet v Albaniji, general Guzzoni. Po krajšem bivanju v Tirani se bo maršal Badoglio odpeljal na obisk v Skader, kjer mu že zdaj pripravljajo velik sprejem. Njegov obisk je v zvezi z naglo novo vojaško organizacijo albanskega ozemlja.

Ogromno angleško čezoceansko letalo - zgorelo

London, 20. junija. AA. Letalo angleške družbe »Imperial Airways« »Conemara«, eno štirih velikih letal, namenjenih za čezoceanski promet je večeraj zgorelo v bližini pristanišča Southampton, ko je črpalo bencin za poskusni polet. Na letalu je bilo šest mehanikov in inženirjev, ki so povedali, da je medtem, ko so črpali bencin, nastala nenadna eksplozija. Morali so takoj poskakati iz letala, ki je bilo že v par sekundah v ognju. Ko so skakali z letala v vodo, je bil en mehanik ranjen, 4 pa so se rešili brez poškodb, šesti pa je našel smrt.

Letalo »Conemara« je imelo 4 motorje ter je tehtalo 20 ton. Prostora je imelo za 24 potnikov ter je bilo namenjeno za čezoceanski promet.

ropot s steklenicami in drugimi predmeti, kar je kazalo, da se roparji začeli pleniti po gostilniških prostorih. To je trajalo skoraj vso noč in je ropovanje prenehalo šele jutraj, ko se je začelo daniti.

Ponoči si Pirčeva ni upala iz drvarnice, pač pa jo je zapustila šele jutraj ter odhitela k sosedu in jim povedala, kaj se je ponoči dogajalo pri Ocvirkovih. Sosedje so vlomili najprej v gostilniške prostore, od tod pa so šli v spalnico, kjer se jim je nudi strašen prizor. Gostilničar in njegova žena Rozalija sta ležala v mlaki krvi ob postelji na tleh, pokrita z rjuhami in ostalo posteljnino. Po hiši so našli vse razmetano, predale vse odprte, iz česar se vidi, da so razbojniki iskali denar. Sosedje pravijo, da gostilničar ni imel kaj prida denarja, pač pa da se je večkrat rad pohvalil, da ga ima.

O groznem zločinu je bilo takoj obveščeno orožništvo in je razbojnikom verjetno že na sledu. Zdi se, da je na delu večja razbojniška topla, ki se potika predvsem okoli Celja in v Savinjski dolini.

Trupli gostilničarja in njegove žene bodo danes popoldne obducirali

Vesti 20. junija

Te dni bo nemški vojaški odposlanec general von Faber izročil kraljevskemu zastopniku dva Karadjordjeva topa, ki jih je kancelar Hitler podaril knezu namestniku Pavlu za njegovega bivanja v Berlinu. Topova so že pripeljali v Belgrad ter ju postavili v vojaški muzej na Kalemegdanu.

V ameriškem rudniku v bližini mesta Saint Charles se je zatrpal rov, v katerem je bilo 30 rudarjev. Število žrtve doslej ni znano.

Ob priliki nočnih manevrov se je vžgal angleški bombnik ter padel v bližini Salesburya. Pilot in radiotelegrafist sta se rešila s padali, medtem ko je tretji mož našel pri nesreči smrt.

V francosko pristanišče Saint Nazaire je prišel parnik »Flandres« s 96 nemškimi in češkoslovaškimi židovskimi begunci, ki so 16. maja odpotovali v Kubo, kjer so jih zavrtili, ker niso mogli položiti kavicje v znesku več tisoč dolarjev.

Egiptovski zunanji minister, ki se zdaj mudi v Turčiji, bo prihodnji teden odpotoval v Atene, od tam pa v Romunijo in Jugoslavijo ter se povsod posvetoval o boljšem gospodarskem in političnem sodelovanju med Egiptom in balkanskimi državami.

Japonska poslanika v Rimu in Berlinu sta poslala evaji vladi zahtevo, naj Japonska čim prej stopi v vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo.

Španski zunanji minister Sener je »včeraj imel dolg posvet s papeškim nuncijem mgr. Cicogninjem.

Italijanski listi zavračajo vesti angleškega radia, da je bil vrhovni poveljnik italijanske vojske in osvoboditelj Abesinije maršal Badoglio aretiran, in sicer na zahtevo Nemčije, ker je nasprotoval vojaški zvezi med Italijo in Nemčijo, češ da bo ta zveza Italiji samo škodila.

Sestanku italijanskega admirala Cavaignana z vrhovnim poveljnikom nemškega brodograjskega podjetja Raederjem pripisujejo angleški listi velik pomen in pravijo, da bosta nemški in italijanski mornarški strokovnjak pri tej priliki določila glavna načela za skupno sodelovanje nemškega in italijanskega brodograjskega podjetja. Tudi v mornarici bi vrhovno poveljstvo imeli Nemci. Italija pa bi morala izdelovati zanje bojne ladje v Trstu in Genovi.

V Atenah so bile nocoj prve velike nočne vaje proti letalskim napadom. Trajale so dve uri.

17 kmečkih hiš je odnesla voda v neki vasi na južnem Češkem, kjer je zadnje dni prišlo do hudih poplav.

Poljska vlada zavrača vesti, da bi bil papeški nuncij v Varšavi Cortesi posredoval pri zunanjem ministru Becku za mirno ureditev vprašanja o Gdanskcu.

Angleška vlada je uradno priznala zasedbo Češke in Moravske po Nemčiji s tem, da je namesto dosedanjega poslanika imenovala v Pragi konzula. Storila je to predvsem zaradi svojih gospodarskih koristi na Češkem, ki bi jih sicer nemška vlada ograbila.

Angleška kraljevska dvojica se bo vrnila v domovino po jutrišnjem. Princesi Elizabeta in Margareta se bosta kralju in kraljici peljali naproti na bojni ladji.

V žično ograjo okoli angleškega mestnega predela v Tiencinu so Japonci večeraj spustili močan električni tok, da bi preprečili vsako zvezo med Tiencinom in tem predelom.

Albanska vlada je pomilostila vse politične jetnike obsojene pod vladjo kralja Zoga ter dovolila vsem političnim beguncem vrnitev v domovino.

5000 angleških šolarjev iz 21 šol v Chelseau je večeraj imelo vaje za obrambo pred letalskimi napadi. Otroci so morali ob alarmu zapustiti šole ter bežati v zavetišča. Pokazali so pri tem več resnosti kakor pa jo ponavadi kažeja odrasli.

Nobena sila ne more zadržati razvoja v Gdanskcu. Ta se bo vrnil k Nemčiji, ko bo čas za to dozorel, pišejo pa nedeljskem govoru dr. Goebbelsa nemški listi.

Skupina romunskih časnika je na vabilo angleške vlade dopotovala večeraj z letalom v London.

Včeraj je odletel iz Belgrada v Rim predsednik strokovne zveze italijanskih industrijskih delavcev. Od njega se je na letališču poslovilo več uradnih osebnosti, med njimi minister za socialno politiko Rajaković ter italijanski poslanik v Belgradu Indelli.

Predsednik angleške vlade Chamberlain naj bi se sestel s predsednikom Združenih držav Rooseveltom ter se z njim posvetoval o ustanovitvi evropejske zvezne države in parlamenta — vedo povedati nekateri angleški listi. Zaradi te trditve so Chamberlainovega zastopnika večeraj spraševali tudi poslanci v angleški zbornici.

Prvi potniški polet velikanskega angleškega letala »Atlantic Clipper« je potekel natančno po voznem redu in je letalo večeraj popoldne pristalo že v francoskem Marseillu.

Albanski kralj Zog je prosil angleško vlado, da bi mu dovolila naseliti se v Angliji. Angleži mu bodo ustregli, če bo obljubil, da se ne bo bavil s politiko.

Sporazum o sodelovanju med poljskimi in romunskimi mladinskimi organizacijami je bil večeraj podpisan v Varšavi.

Slovaška vlada zavrača vse vesti o tem, da bi bilo zadnje čase prišlo 20.000 nemških vojakov na slovaško poljsko mejo. Te vesti širijo pa mnenju slovaške vlade tisti, ki bi radi povečali nasprotje med narodi.

Verske oddaje v nemškem radiu, katerim je bilo do zdaj posvečeno nekaj programa ob nedeljah, so odedaj odpravljene, namesto njih bodo uvrtili v program vzgojne ure po načelih narodnega socializma.

Nemška bojna ladja »Leipzig« je večeraj priplula v špansko luko Bilbao. Bilbao bo jutri slavil obletnico, ko je Frankova vojska strla takozimenovani železni obrambni obroč.

rajs sestanek, na katerem so tudi sprejeli svojo resolucijo. Po sestanku so obiskali prejšnjega predsednika Rusomirja Jankoviča ter na nedeljskem obnem zboru izvoljenega predsednika Paljiča, kljub temu, da ne priznavajo njegove izvolitve. Pri obem so se zavzeli za to, da bi bil jeseni izredni občni zbor Združenja jugoslovanskih sodnikov

Napovedi o bližnjem koncu vojne na Kitajskem

London, 20. junija. Angleški vojaški strokovnjaki sodijo, da bi se utegnila vojna na Kitajskem v kratkem končati, bodisi da bi Japonci in Kitajci sklenili mir s sporazumom, bodisi, da bi japonska vojska osvojila vse kitajsko ozemlje, bodisi, da bi se umaknila iz Kitajske. Japoncem bi bila vseč seveda prva rešitev. Če bi se Kitajci ne hoteli pogajati, mislijo Japonci končati v jeseni vojno z veliko ofenzivo, v katero bodo vrgli vse svoje oborožene sile. Izid te ofenzive pa ni gotov. Če bi Kitajski dobila izdatnejšo pomoč od Anglije in od drugih, bi utegnila v tej ofenzivi Japonce premagati, zaradi česar bi bili Japonci prisiljeni umakniti se. Zato bodo Japonci ofenzivo začeli le, če se bodo izalovili vsi naporji za mirna pogajanja.

Občni zbor okrajne JRZ v Logatcu

Logatec, 19. junija. Okrajna organizacija JRZ za logaški okraj je imela v nedeljo, 18. t. m. svoj občni zbor v Logatcu. Po izbrnem poročilu g. poslanca Gabrovskega o političnem položaju, ki je bilo z navdušenjem sprejeto, je g. predsednik Oblak poročal o delovanju odbora v pretekli poslovni dobi, kar je občni zbor z odobravanjem vzel na znanje.

Pri volitvah je izjavil predsednik Oblak, da zaradi prezaoptenosti ne more prevzeti nadaljnega vodstva okrajne organizacije. Nato je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Jakob Maček, industrialec, Dol. Logatec; podpreds.: dr. Josip Kamušič, banski svetnik; tajnik: Martin Kavčič, posestnik, Dol. Logatec; blagajnik: Leo Mihevc, špediter, Rakek. — Za namestnike so bili izbrani: Anton Hren, župnik z Blok; Ludvik Kržič, posestnik s Pudoba, in Ivan Potočnik, posestnik v Dobračevem.

Zborovalci so nato podrobno obravnavali politični in gospodarski položaj logaškega okraja ter določili smernice za bodoče delo.

Sport v zadnji minuti

Pallada si je osvojil »La Coupe de Consolation« na pariškem teniškem turnirju. V finalu se je pomeril z mladim, nadarjenim francoskim igralcem Jaminom. Po lepi tehnični igri je Pallada zmagal brez posebnih težav z rezultatom 6:3, 6:1. Danska : Norveška 6:3. V Kopenhagenu je bila odigrana pred 35.000 gledalci v okviru skandinavskega turnirja nogometna tekma med reprezentancama Danske in Norveške. Proti vsemu pričakovanju je zmagala Danska s 6:3, čeprav so Norvežani v prvem polčasu vodili že s 3:2.

Do preceenjenega presenečenja je prišlo v Ameriki v Princetonu, kjer so tekli na progi ene milje. Teh ima že tradicionalni naslov »mija stoletja«, ker se v njem pomerijo najboljši svetovni tekači na tej progi. Za velikega favorita je tokrat veljal Anglež Wooderson, ki pa je prišel na cilj šele peti. Zmagal je Amerikanec Fenske, drugi je bil Glen Cunningham, tretji San Romani, četrti Rideout in pol metra za Rideoutom kot peti in zadnji šele Anglež Wooderson, ki je dejal, da so ga vsi štirje Američani med tekom izirvali in pehali.

Spori v sodniški stanovski organizaciji

Belgrad, 20. junija. m. Po nedeljskem vihar nem obnem zboru Združenja jugoslovanskih sodnikov, na katerem je bil izvoljen nov odbor s kasacijskim sodnikom Paljičem in dr. Jakobom Dolinarjem na čelu, so imeli sodniki — nečlani — ki niso odobravali delovanja prejšnjega odbora ter so tudi postavili svojo listo pri volitvah, več-

Dvojni roparski umor v Medlogu pri Celju

V smrtnem strahu je v drvarnici vso noč poslušala, kako so razbojniki morili in ropali

Celje, 20. junija.

Ze na vse zgodaj zjutraj se je danes raznesla po Celju grozna novica o novem roparskem napadu v Medlogu. V hišici blizu levškega mostu sta imela v najemu gostilno 47-letni Ant. Ocvirk in 32-letna njegova žena Rozalija. Pri njima je stanovala tudi Perčič Julijana iz Makol, ki sta jo Ocvirkova vzela za svojo. Podnevi Julijane ni bilo doma, pač pa se je vrnila šele okoli 9 zvečer. V gostilni je našla samo še enega gosta, ki je bil nekoliko vinjen. Šli so nato vsi v kuhinjo, kjer je Julijana večerjala, po večerji pa so gosta odpravili iz gostilne. Julijana je šla spat v drvarnico, kjer je spala že tretjo noč. Gospodinja je za njo drvarnico zaklenila.

Okrog pol ure nato je Julijana zaslišala korače okoli gostilne, nakar se je oglasil tudi domači pes. Nanj pa je kmalu počil strel. Pes je zavpil, nato pa utihnil. Kmalu zatem je padlo še nadaljnjih šest strelcev, ki so pa morali, kakor je Julijana sklepala, pasti že v hiši sami. Perčičeva je zaslišala gostilničarko Rozalijo klicati na pomoč, gostilničarja pa ni slišala. Približno čez eno uro za tem je nastopila tišina, nato pa spet

Nov železobetonski most v Nazarjih

Za ta dela je banska uprava odobrila poldrug milijon din

Ob izlivu Drete v Savinjski dolini leže lepe in bogate Nazarje, znane po svoji okolici in slovitem samostanu in znameniti cerkvi. Ob bistrji Savinji pa je Marijin grad, v katerega se je etekalo vse bogastvo velikih gozdnih revirjev zadretske in savinjske doline, pa je tu lesna trgovina tako oživila, da zaposluje Marijin grad lepo število delavcev in jim s tem daje kruha. Mnogo lepša bi lahko napisali o Nazarjih, kamor prihaja vedno precej tujcev in romarjev na božjo pot. Vse to je znano. Nekaj pa je novega. Tu graje velik železobetonski most, ki bo zamenjal star leseni most, kateri že dalj časa ni več odgovarjal velikemu prometu lesne trgovine. Znano je, da sta med Celjem in Mozirje mostopna le dva mostova in sicer v St. Petru in Letusu, pa še ta dva je zgradila že stara Avstrija. Posredovanje, prošnje in zahteve, ki so se neprestano ponavljale, so bile dolgo časa zaetonj. Leseni most je bil pred leti v takem stanju, da ga je uprava Marijinega gradu sama začela popravljati, pa je še za to dobila prepoved. Na po-

novno posredovanje cestnega odbora v Gornjem gradu, Nazarij, zlasti pa ravnatelja uprave Marijinega gradu je banska uprava odobrila za gradnjo novega mostu poldrug milijon dinarjev. Dela, ki jih je prevzelo podjetje inž. Umeka iz Ljubljane, so v polnem teku. Zaposlenih je 5 000 delavcev. Delo vodi inž. Keržan Hugo in inž. Puh iz Ljubljane. V zvezi s temi deli bo dprta tudi nova cesta, ki bo potekala v ravni črti od Ribičeve žage mimo Marijinega gradu in bo zavila v zmerem loku 100 metrov polmera nad gostilno Turnšek. V načrtu so trije stranski objekti, trije veliki kanali in glavni most. Konstrukcija glavnega mostu je železobetonska. Glavni most bo stal 800.000 din in bo 55 m dolg in 6,5 m širok. Njegova nosilnost je 18 ton.

Istočasno se vrše tudi regulacijska dela od izliva Drete navzgor. Za regulacijo v dveh etapah je določenih 150.000 din. Tudi tu je dobilo zaposlitve lepo število domačih delavcev.

Iz škofje Loke

Gradbeno gibanje. Živahno gradbeno gibanje v lanskem letu se nadaljuje tudi letos. Kar na vseh koncih mesta ljudje popravljajo hiše, pripravljajo material za nove stavbe ali pa jih že grade. V Kapucinskem predmestju g. Fojkar temeljito adaptira hišo št. 19, »Ziherlovo gostilno«. V njej bodo, lahko rečemo, najmodernejši in najlepši opremljeni gostilniški prostori v našem mestu ter bo v tem oziru ta gostilna lahko tekmovala z lanskim leto urejeno »Krono«. S tujskoprometnega stališča pa moramo biti vsekakor veseli, da ima sedaj naše mesto vsaj nekaj za tuje primernih gostilniških lokalov. Prav blizu tam, v Kufrovi hiši, urejajo na vogalu lokal za manjšo trgovino ali branjarijo. Za lekarno gradi g. R. Thaler na svoji pristavi velik moderen hlev za konje in skladišče. Hlev se bo popolnoma ujemal v arhitektonskem smislu že dograjene stavbe, v kateri je tovarna za odeje in skladišča. V Vincarjih bo gradil novo hišo na »Kovačkovici« parceli g. Arhar. V Novem predmestju bosta letos zrasli dve novi hiši, in sicer bo gradil na svojem zemljišču visokoprtilično hišo g. Langerholz Jože. Poleg pa pravkar dovršuje svojo vilo g. Kermelj. Med Plevno in Marconovo vilo pa bo še letos gradil veliko stanovanjsko hišo Alojzij Javh iz Ševcl pri Seleh. Na spodnjem trgu adaptira bivšo Sifonarjevo hišo mesar Anton Bogataj, ki je hišo lansko jesen kupil. Napravil jo bo za stanovanj, v pritličju pa mesnico z vsemi pomožnimi lokali. Nasproti Plevne dovršuje svojo veliko stanovanjsko hišo Leopold Prevodnik. Ze blizu kolodvoru pa gradi enonadstropno stavbo Franc Poljanec, delovodja pri Francu Dolencu. Grade pa se tudi tri nove hiše v Virmašah in dve pri Sv. Duhu.

Javna dela. Kakor se je lansko leto občina trudila, da bi s čim več javnimi deli omejila brezposelnost na eni strani, na drugi pa da čim lepše uredi naše mesto, tako dela tudi letos. Po ročali smo že o dogotovitvi ceste pri Siferju ter o razširitvi ceste ob Kufrovem vrtu, sedaj pa delavci urejajo kanalizacijo na Grabnu in na Mostnem trgu. V kratkem bodo začeli graditi četrto etapo pri gradnji podpornega zidu ob bregu Poljanjske, tako da bo letos gotova prav do žage g. Hafnerja. Prav tako je Mestna občina sklenila, da bo po etapah postopoma adaptirala in modernizirala poslopje mestne ubožnice na spodnjem trgu. Letos je — kolikor vemo — na vrsti zunanjsčina na dvoriščni strani, kjer je ureditev res nujno potrebna. Elektrarna d. d. utrjuje že dalj časa svoj jez na centrli, kjer je nastopila nevarnost, da bi voda jez izpodjedla, vse mesto pa bi bilo brez luči vsaj za nekaj časa. V novi podstavek jez budo zabetonirali približno 300 kub. metrov kamena, ki ga dovažajo s Kamnitnika.

Minister za socialno politiko odpotoval v Zenevo

Belgrad, 20. junija. m. Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje Miloje Rajaković je sinoči v spremstvu svojega kabinetnega šefa odpotoval v Zenevo, kjer se bo udeležil sestanka mednarodnega urada dela. Bliznje zasedanje mednarodnega urada dela v Zenevi bo zelo važno, ker bodo na njem razpravljali tudi o izseljenem vprašanju. Zaradi tega se bo minister Rajaković tudi sam udeležil tega zasedanja.

Hervey Allen

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

»Končno jim bom moral popustiti,« je rekel, »tako kakor sem jim moral dovoliti na velikonočno nedeljo po maši, da so pred cerkvijo plesali svoji žitni ples.«

Ko je bila Ines — starejša deklica — stara pet let, so Indijanci iz ravnine poizkusili napasti vas. Vaščani so se jim postavili po robu in so jih poglani nazaj.

To ni moj medvedji narod, si je mislil Antonio. »To so volkovi,« je rekel možu, ki se je boril na njegovi strani, »poslušaj, kako tulijo.«

»Si senor, bežijo. Ti nas ne bodo nadlegovali nikdar več. Enkrat v svojem življenju pridejo in poizkusijo osvojiti si goro. Nato pa spet pobegnejo. Tu bomo imeli zdaj mir do svoje smrti.«

In tako je bilo res. Imeli so mir. Mir pašnikov, polj, gozdov, mir na vasi in mir v hiši. Marija je stala v kapelici in kazala podobno usmiljenja vsakemu, ki jo je hotel razumeti...

In tedaj je Antonio nekega dne vzel v roke ostro sekuro in šel ven posekat neko drevo.

Bil je miren in hladen dan v poznem poletju. Dolores je oba otroka vzela s seboj na vas, kjer je eden izmed otrok, ki so se igrali z Dolorijiniimi otroki, praznoval svoj god. Antonio jim je še veselo pomahal s sekuro, ko so izginili za robom griča. Dolores je videla, kako se je bližala ostrina sekire na soncu. Nihče ni ostal doma. Posli so bili na drugem pobočju gore in so postavljali nove ovčje ograde na pašnikih na vzhodu.

Pot, po kateri je šel Antonio, je držala proti zapadu. Sredi polja je stalo veliko drevo. Za njim je zabajalo sonce. Imel je ravno dovolj časa, da bo še pred nočjo podrl drevo. Jutri bi potem deblo lahko razlagali. Drevo mu je bilo v svojo veliko senco kvarilo najboljše polje. Toda posekal ga ne bi rad. Po obliki ga je spominjalo na drevo iz njegovih otroških dni na samostanskem vrtu. Toda, kar mora biti, mora biti. Globoko je zajel sapo. Kako sladek je gorski zrak. Kakor vino z bliščečo sončno svetlobo. Zamahnil je s sekuro in začel.

Drevo je bilo prastaro. Še pred časom je drevo obraslo nek kamen, ki je bil sedaj globoko v osrčju debla. Tu je čakal kamen — kamen v osrčju drevesa.

Trde iveri so letele okrog, in zareza je postajala vedno globlja in globlja. Nenadoma se je sekira v moževih roki zaobrnila, kakor da bi jo kdo nameril proti njemu. Jeklo je zazvenelo. Ostrina je zasekala moža v meso. Opočel se je nazaj in se zagrabil za rano. Iz velike odvodne žile je ob vsakem udarcu srca v visokem loku brizgnila kri v sončno luč.

Ljubljana od včera do danes

Prav tako je tole junijsko vreme kakor navadno v aprilu. Nekaj časa sonce, pa spet dež, zjasni se, pa ne za dolgo; človek ne more nikamor brez dežnika, če noče biti moker. Marsikdo se je že jezil, ker je zaupal jasnemu nebu in se je odpravil brez »parazolac« ven; že čez kratek čas ga je neprijetno presenetil dež. Vreme pa kar še ne kaže nobenega namena, da bi se že v kratkem kaj bistveno spremenilo.

Brezobziren kolesar ga je podrl

Na Gasilski cesti, tam pred šišensko šolo, je včeraj prišlo do težje prometne nesreče. Triinosemdesetletni državni nadzornik Josip Zužek je mirno šel po cesti, nenadoma pa je od nekod pridrl v divjo naglico neznan kolesar, ki se je v starčka zaletel z vso silo ter ga podrl. Zužek je dobil notranje poškodbe in precejšno rano na glavi.

Velik obisk v bolnišnici

V bolnišnici je bil včeraj spet izreden obisk. Po pomoč je prišlo okrog 170 pacientov. Ljudje si za obisk večinoma izbirajo ponedeljek. Takrat jih prihaja največ. Prav številni so bili včeraj tudi ponesrečenci.

S kavo se je prav hudo opeknel Miha Novak, sin sluga iz Ljubljane.

Mizerija glede šolskih prostorov na novi mariborski gimnaziji

Nužno je potrebna zgradba nove gimnazije, za katero je zemljišče z načrti že pripravljeno

Maribor, 19. junija.

Mešana realna gimnazija je imela v letošnjem šolskem letu 12 razredov, od katerih je vsak štel nad 50 učencev in učenk. Šolskih sob je bilo na razpolago le šest in poleg teh še ena majhna zaslina soba, v kateri je bil pouk toliko bolj moten, ker je soba v neposredni zvezi s sosednjim razredom. Zaradi takega pomanjkanja prostorov je moralo 5 razredov vse leto imeti popoldanski pouk, ki se v nobenem pogledu ne more po uspešnosti meriti z dopoldanskim.

Zavodu, ki ima nad 600 učencev, manjkajo potrebne učne moči, poleg vsega pa zavodu manjkajo tudi najpotrebnejša učila in posazorila, ki so za uspešen pouk nujno potrebna. Tak je položaj najnovejšega mariborskega srednješolskega zavoda.

S prihodnjim šolskim letom bodo na zavodu odprti tudi višji razredi, ker je bil zavod z odlokom prosvetnega ministra uvrščen med popolne gimnazije. Z otvoritvijo novih razredov bo vprašanje šolskih pro-

Petinšestdesetletno užitarico Ano Levec iz Most je v Jaršah podrl brezobziren kolesar. Pri padcu si je Levecova zlomila levo nogo.

Deset metrov globoko je padel s češnje, kjer se mu je odlomila veja, posestnikov sin Jože Kalem s Suhe. Zdravniki se boje za njegovo življenje.

Bajtarjeva žena Glavan Rezka je padla po stopnicah tako nesrečno, da si je zlomila levo roko.

S češnje je padla žena posetnika iz Sostrega Marija Maček. Zlomila si je levo nogo. Vsako leto kronika zabeleži ob času, ko prične sezona češnje, cel kup nesreč, ki zadenejo tiste, ki plezajo na češnje.

Pri nogometni tekmi si je zlomil nogo štiriindvajsetletni trgovski poslovodja Franc Novak, ki je uslužben v predilnici Mauthner v Litiji.

Napačni io je izkupil

Na dvorišču znane gostilne pri »Levcu« na Gosposvetški cesti je prišel dvainštiridesetletni sezonski delavec Ivan Dajčman iz Gabra pri Semiču. Prišel je iz Stožice, kjer stanuje, v mesto po opravih, ker pa se je bila prav ta čas vtila ploha, je stopil malo pod streho vedrit. Nenadoma pa jo je mimo njega primahal neznan človek, ki se je obrnil ter ga meni nič tebi nič udaril z vso silo s pilo po glavi. Pokazalo se je, da je neznanec Dajčmana zamenjal z nekim drugim. Dajčman je moral v bolnišnico.

Omejitev odstrela srnjadi na Pohorju in Kozjaku

Maribor, 19. junija.

Pohorje in Kozjak predstavljata s svojimi velikimi gozdnimi kompleksi idealno področje za gojitev srnjadi, ki pa je zadnje čase postajala v nekaterih loviščih prav redka divjačina zaradi prevelikega odstrela. Nekateri zakupniki ali lastniki lovišč so to plemenito divjad, ki ne dela na gozdnih kulturah prav nobene škode, skoraj naravnost iztrebili. Lovsko društvo v Mariboru si je že dolgo prizadevalo, da bi pridobilo lovazakupnike in posestnike lastnih lovišč za omejitve odstrela srnjadi. Z dolgotrajnimi poizvedbami je spravilo skupaj podatke o stanju posameznih lovišč ter o številu srnjadi v njih. Na podlagi teh podatkov se je potem vršila te dni v Mariboru na okrajnem glavarsstvu anketa, katere so se udeležili skoraj vsi zakupniki in lastniki lovišč s Pohorja in Kozjaka, v kolikor spadajo ta lovišča v področje obeh imenovanih okrajev. Na anketi so lovazakupniki in lastniki lovišč pokazali veliko razumevanje za prizadevanje Lovskega društva ter so vsi pristali na omejitve odstrela srnjadi z obvezno pogodbo, ki bo v veljavi do leta 1947. Omejitev odstrela se je določila za vsako lovišče posebej na podlagi velikosti, stanja raznih kultur in števila srnjadi, normalno pa velja za lovišča do 200 ha v razmerju 1:1, to je, na leto se dovoli v takem lovišču odstrel enega srnjaka in ene srne. S temi ukrepi bo mogoče zopet dvigniti stanje srnjadi v loviščih na primerno višino. Lovsko društvo pa si sedaj prizadeva, da doseže sporazum med lovskimi zakupniki glede odstrela srnjadi še v dravogradskem in slovenjegraškem okraju, tako bo zaščiten srnjah pred iztrebljenjem na vsem Pohorju in Kozjaku.

Drobne iz Kranja

»Na policijo pa ne grem, če me kar ubijete!« V ponedeljek dopoldne, ko je v Kranju zaradi tržnega dne izredno živahno, so imeli številni ljudje priliko videti precej nenavadno aretacijo. Okrog hotela »Stara pošta« je nadlegoval ljudi z beračenjem F. Franc, stanujoč na Velesovem. Stražnik je berača opozoril, da se odstrani iz mesta, toda berač je začel v vinjenosti kričati nad njim. Ko je hotel stražnik vinjenega berača aretirati, se je ta vrgel na cesto, zraven pa vpil, da se ne premakne niti za korak, pa četudi ga stražnik na mestu ubije. Stražnik je nato poklical pomoč in dal naložiti trmatega berača na ročni voziček, na katerem so ga peljali po najbolj prometnih ulicah na policijo.

Nož, s katerim je hotel zaklati človeka, si je brusil K. Ignacij na Gorenji Savi, ko so ga presenetili orožniki. K. Ignacij, ki je brez stalne službe, je bil hudo nevoščljiv svojemu sovaščanu Hafnerju, ki je imel dobro službo in si je s svojo pridnostjo lepo uredil dom. V nedeljo popoldne je K. Ignacij hotel dati duska svoji nevoščljivosti. Z odprtim nožem je hodil skoraj štiri ure okrog Hafnerjeve hiše in si brusil s kamenjem nož ter grozil, da bo z njim oklal Hafnerja. Ko si je razgrajal vprilo več ljudi nabrusil nož, je prišel stražnik, mu odvzel nož ter ga odvedel na policijo. Sedaj bo nabrusen nož zbadal le razgrajča samega...

Sv. maša ob obletnici smrti za pokojnim župnikom Jožefom Abramom bo v četrtek ob 7 v trnovski župni cerkvi.

191

V prvem trenutku se je Antonio samo ustrašil. Nato ga je zgrabila groza, ki pa je tudi kmalu prešla za vedno. Trudil se je zatistiti rano. Bilo je težko priti zraven. Za nekaj časa se mu je posrečilo zadržati kri s pasom in ovratno ruto. Mislil je, da bo to zadostovalo. Hotel je splezati na grič in poklicati na pomoč. Dolores bi ga utegnila slišati, ko bo šla domov. Lahko bi mirno obležal, dokler ne bi kdo prišel. Zelena pobočja so začela postajati siva.

»Mračje se,« je rekel, »kako čudno.«

S težavo se je vlekel del poti po polju navzgor; kri je lila v travo. Potem ni mogel več naprej.

»O Bog, Dolores, stoj mi ob strani!« je vzkliknil.

Zazdelo se mu je, da je minil že lep čas. Začel je moliti k svoji Mariji. Spanec ga je obhajal. Počasi in na široko je odpiral oči. Ko se je zagledal navzdol po vesini, je videl, da je bilo drevo še vedno tam in zanj je tonilo sonce. Topo so strmele njegove oči. Nič več niso bliščale. Potem se je znašel na samostanskem vrtu. Svetloba je začela mrgetati v čudnih prikaznih.

Bronasti deček in dvojček sta padla v sivem dežju z neba, sprijela sta se med seboj in z zemljo. V vodnjaku sta razmetila plamene. Iz srede ognja se je dvignilo veliko drevo. Nebo in zemljo je zaseglo. Njegove veje so zasenčile pokrajino. V njegovih vejah je migotalo vse, kar je bil Antonio kdaj videl. Videl je samega sebe skozi bliske, ki so ga prebadali vse vprek — videl se je, kako pleza kvišku in potem se ni videl nič več. V vrhu drevesa se je svetila Marija. Stezala je Dete proti luči. Neznosno je žarelo sonce za njo, zlate bodče pramene je lilo v njegove oči. Glava mu je ovenela. Skozi kalne sence je še vedno bleščala luč. Vse drugo pa je otemnelo. Nenadoma so se razblinili tudi žarki luči in se začeli vsipati kakor siva zrnca mraka v njegove oči. Zmoglo ga je. Vse je bilo črno.

EPILOG

Samotna gora se je še vedno pela čez ravan. Spomladi so se kuhale nevihte okrog njenega vrha. Doli v puščaju je tekla reka. Gozdovi so zeleneli. Toda vas La Luz ob robu ljubke knižice je opustela. Še so cveteli umirajoči mandljeviči po nekdanjih vrtovih, ali njihove čudovite zvezde niso razveselile nikogar več.

Dolores se je bila odpravila s svojima otrokoma v El Paso. Nekaj vaščanov je šlo z njo. Drevo, ki ga Antonio nikdar ne bi bil mogel ukazati podreti, je še zelenelo v polju. On sam pa je spal pred oltarjem v kapeli. Na oltarju je še vedno stala Marija, ali zdaj je bila sama.

Spet so neko pot prišli iz ravnine sem gor Indijanci. Tokrat pa se niso bili podali skozi sotesko. Hišne strehe so bile vegaste, kapela je razpadala. Le divje koze so z gričev okrog in okrog strmele nanje. Drevesa so rasla v izbah, v katerih ni nihče več stanoval — in gora se je pela nad ravanjo.

Kakor grič pri Gergoviji, daleč tam v Auvergni, je gledal nizdol na staro cesto, zdelo se je, kakor bi pazil nanjo. Nihče ni vedel, koliko je bila stara. Po njej so hodili še preden so znali pisati in se vozili na kolesih. Prišel je čas, ko so po njej spet speli številni popotniki. Niso hodili sami zase in ne v družini, ampak v velikih krdelih in z dolgimi vrstami voz. Okrog in okrog po prašni pustinji se je iz njihovih belih šotorov dvigal dim; proti severnemu prelazu so se podajali. Večina se je ognila gore, napojili so svoje živali v reki ob njenem vzhodju. Ozirali so se vanjo, gorska paša jih je mikala. Toda gora je bila visoka in strma. Zato so hiteli naprej. Prav gotovo je morala biti nekje v daljavi obljubljena dežela.

Nekoč je spet prišla skupina novincev, ki so se podali na goro. Svojo utrjeno živino so gnali po soteski navzgor do travnatih pobočij in so odkrili cesto. Bili so ljudje od Missourija. S svojimi vozovi so se utaborili pod prostim nebom na visoki krtni, svoje konje in govejo živino pa so spustili, da se je dobro imela. Razpadlo mesto so natančno preiskali. Morda je le kje kaj ostalo. Nikdar človek ne ve prav. Toda našli niso ničesar, kar bi bilo kaj vredno.

Edino kar so našli je bila mala Marija. Našel jo je neki otrok. Potikali so se okoli in so sprva s strahom pogledovali v mračno kapelico. Strah pa jih je kmalu minil. Takoj so se privadili.

»Le pogledjte cerkev si, na stolpu petelin stoji.«

So peli in rajali po kamnitnem tlaku. Čez nekaj časa so se naveličali. Dolgočasno je bilo igrati se cerkev. Saj pa tudi ni bilo nikjer nobenega stolpa niti petelina. Zato so šli rajši zidat hiše. Pri tem pa je našla mala Marija — rajša bi bila imela pravo svetopisemsko ime kakor Estera ali Suzana — nenadoma igračko. To je bilo nekaj za igro. Igračka je imela otročička v naročju.

»Mož sedi na strehi tam.«

so peli in so nenadoma utihnili, ker niso znali naprej.

»Glej, tralame,«

je pel majhen pobič.

Zasmejati so se morali. Spoznali so, da je bila vrstica mnogo prekratka. Tako smešno se je slišalo.

Nato so se pobje hoteli igrati štacuno. Oltar je bil krasna miza. Mary Jorham se je sprijela s svojo igračko preč. Presneto je je bila vesela in ogledovala si je za zunaj pred vrati na svetlobi.

»Ljuba punčica,« je dejala, »tebe bom pa vzela s seboj.«

Nato jo je brž skril pod predpasnik. Abner Jorham, eden od vozačev je stopil k njej. Bil je njen oče.

»Kaj pa si iztaknila?« je vzkliknil ter pomolil proti njej iztegnjeno dlan. »Pokazi malo.«

Boječ mu je položila figurico v roko.

»To je poganski malik. Kje si ga dobila?«

»Tu notri,« je dejala.

Vremensko poročilo

Slovenskega doma

Kraj	Barometar	Temperatura	Relativna vlaga	Oblačnost	Veter	Pada-vine
Ljubljana	761.2	23.8	15.4	85	10	8.4
Maribor	761.5	24.0	13.0	90	10	27.0
Zagreb	760.2	23.0	16.0	96	6	4.0
Belgrad	760.0	24.0	15.0	96	10	14.0
Sarajevo	760.1	22.0	13.0	80	6	9.0
Vis	759.2	21.0	15.0	90	7	NE
Split	760.0	25.0	16.0	80	5	0
Kumovo	763.6	23.0	20.0	90	7	SE
Rab	759.7	22.0	17.0	70	8	NNE
Opobovnik	759.1	23.0	16.0	70	6	SE

Vremenska napoved: Deloma oblačno, zmerno toplo vreme, ponekod manjše padavine.

Koledar

Danes, torek, 20. junija: Silverij.
Sreda, 21. junija: Alojzij.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoč, Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Posta Moste pri Ljubljani od 21. do 24. t. m. zaradi čiščenja uradnih prostorov ne bo poslovala s strankami. Občinstvo naj blagovoli te dni oddajati pošiljke na ostalih poštah v Ljubljani.

Autobusni izlet na Sveto Vito, Sv. Goro, v Gorico, na soška bojišča in v Trst priredi Zveza bojevnikov v Ljubljani dne 15., 16. in 17. julija t. l. Odhod 15. jul. t. l. ob 3 popoldne, prihod 17. julija zvečer. Prijave sprejema Zveza bojevnikov, Ljubljana, Masarykova cesta, hotel Metropol-Miklič, vsak dan do 30. t. m. od 8 do 12 popoldne in od 4 do 7 popoldne.

Trnovsko kresovanje, ki ga pripravlja Prosvetno društvo Trnovo s sodelovanjem Fantovskega odseka, bo po doseganju pripravah sodeč, nad vse veličastno. Kresovanje se prične na kresni večer v petek, 23. junija, pred trnovsko cerkvijo s koncertom godbe »Sloga«, kresom na Gradaščici, umetnim ognjem in spuščanjem raket. Nadaljuje se v soboto, 24. junija, na društvenem prostoru v Karunovi ulici 14, kjer se uprizaro na prostem na ogromnem nalašč zato pripravljenem odru ob svitu reflektorjev veseloligra s petjem »Rodoljub iz Amerike«. Sodeluje godba »Sloga«. V nedeljo, 25. junija, ob pol 16 bo telovadna nastop F. O. in D. K. s pestrnim sporedom, po telovadbi pa velika žegnanjska veselica. S kresovanjem hoče Prosvetno društvo Trnovo obnoviti stare običaje trnovskih kresovanj, ki naj bi postali tradicionalni kot nekdanji, na katere so Ljubljančani prihajali v velikem številu. Kresovanje bo ob vsakem vremenu.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek, 22. t. m., popoldne ob dveh izlet v Podbrezje, Kropo in Kamno gorico (domovino slikarjev Potočnika in Langusa). — Sestanek na Kongresnem trgu. Avtobus 30 din. Priglasiti se je v trgovini Podkrajšek, na Jurčičevem trgu do 11 popoldne v četrtek.

Obvestilo maturantom 1924. mariborskega učiteljskega. Naša 15 letnica bo z istim sporedom šele v ponedeljek, 3. julija, in ne, kakor je bilo javljeno prvotno, 2. julija. Ob 8 sv. maša za rajne profesorje v frančiškanski cerkvi, nato zakuska v Narodnem domu, ob 10.12 v Limbuš k Robiču. Priglasiti: Kopriva A., učiteljske, Maribor. Pridite vsi!

Dne 6. junija t. m. je bila pri pošti Vodice nad Ljubljano uvedena brzvoja in telefonska služba.

Proslava 550-letnice kosovske bitke. Po naročilu glavnega odbora društva Rdečega križa kr. Jugoslavije poziva banovinski odbor društva Rdečega križa svoje člane, da se udeležijo te proslave, ki bo na letošnji Vidov dan, dne 28. t. m. Udeležencem je dovoljena četrtinska vožnja po drž. žel. Podrobna pojasnila bo dal izvršni odbor za proslavo preko časopisa.

Ljubljansko gledališče

Opera: Začetek ob 20

Opera. Torek, 20. junija: Plesni večer opernega baleta. Gostovanje ge. Lidije Wisiakove. Red Sreda, 21. junija: Zaprt. — Četrtek, 22. jun.: Zaprt. (Gostovanje v Trstu: »Boris Godunov«.) — Petek, 23. junija: Zaprt. (Gostovanje v Trstu: »Prodna nevesta«.) — Sobota, 24. junija: Zaprt. (Gostovanje v Trstu: »Ero z onega svetla«.)

»Sem si mislil. S takimi reči se ne smete igrati štacune. Teci sedaj k mami; klicala te je.«

»Ji bom že povedala,« je klicala za njim. »Povedala ji bom, da si mi vzel mojo punčko.«

Začela je jokati.

Oče ji je malo požugal s prstom in je v zadregi počasi odšel. Može so napravili strelšče.

»Tu imate sijajno tarčo,« jim je zaklical. »Otroci so jo iztaknili nekje na razvalinah.«

Strelci so žrebali, kdo bo prišel prvi na vrsto.

»Tristo jardov, ali ne?« je vzkliknil Jorham.

»Tristo in petdeset,« je rekel neki možak iz Tennesseeja. »Kar na tole skalo jo postavite.«

Počakali so, da je prišel nazaj ter napolnili puške. Od nekod je košato prišla gospa Jorham.

»Kje je punčka, ki si jo vzel Mariji?« ga je nahrulila.

»To ni nobena punčka,« je rekel.

»Punčka je,« je ugovarjala. »Zdi se, da ne veš kaj govoriš.«

»Tam zgornj je in tam si jo lahko vzameš,« je dejal režeja in pokazal na skalo, na katero je bilo uperjenih pet pušk.

»Z desne proti levi se postavite in vsak naj, preden strelja, šteje do deset, pa ne bo nobenega prepriča,« je zavpil možak iz Tennesseeja. Postavil se je na skrajno levo, drugi pa so godli zastran njegove baharije.

Začuda pa je še prišel na vrsto. In ko je zagrnil njegov strel, je figurico razneslo na tisoč drobec.

»Taka je, da je za puške čez medvedjo mast ni nobene druge,« je dejal zmagovalce.

»Lahko bi ji jo bil pustil,« je godrnjala gospa Jorham, saj je zmerom tako zapuščen...«

»Nehaj že no s tem,« je zavpil mož. »Saj vidiš, da je zdaj prepozno.«

»Ji bom že kupil drugo na trgu v El Pasu.«

Pri vozu je čepela Mary ter si brisala oči. Res se ni dalo nič več narediti. Kdaj bomo prišli domov, je mislila, oče bi se samo vozil pa vozil. Izvlekla je svoje sveto pismo, ki ji je za zadnjo veliko noč podaril pastor in je začela brati.

»Uh,« je dejala, »ne maram za knjige.«

Preplašeno je pogledala. Spet bi bila rada imela svojo igračko. Rada bi bila imela nekaj, kar bi bilo njeno, nekaj, s čimer bi se lahko pogovarjala. Splazila se je vstran na rob senožet. V gozdu je zevala jaso, skozi katero je lahko gledala dol na somračno ravnino.

V širni, s mesečino obliki pokrajini ni bilo niti ene stvari, kateri bi bila mogla zaupati svojo veliko stisko in zapuščenost svojega sra.

»Ljubi Bog, daj nam no kaj,« je zaklicala v joku.

Konec.

Naš novi listek:

„Skrivnost smrtne megle“

Zagonetno!

Napeto!

Pretrsljivo!

Zaradi hazardnih iger polovico Ljubljane zaprte!

Ljubljana, 20. junija

Znamenita soba št. 28 na okrajnem sodišču je navadno torišče, kjer se razpletajo in končuje najrazličnejši prepri med ljubljanskimi žensčinami, ki iščejo tam zadoščenja svoji kruto potepni časti, kjer sodi sodnik razne male tatiče, sleparke in pretepačke. Prav redko opleta v tej sobi paragraf 362 k. z., ki je naperjen proti kvar-toripcem, v prvi vrsti proti hazardistom. Po raznih javnih lokalih, kavarnah, gostilnah in drugod se zbirajo kvartopirske družbe, ki včasih presede ure in ure, ne da bi se premaknile s svojega sedeža. So nekateri tako strastni igralci, da mečejo lepe podobice od zgodnjega popoldneva tja do pozne policijske ure in nato gredo še na kako zasebno stanovanje, kjer nadaljujejo svoj posel. V Ljubljani imamo tudi že kvartopirske tipe, ki so pravi profesionalci, ki žive od kartanja in ki iščejo žrtve med petičnimi deželani in priložnostnimi igralci. Ti profesionalci žive prav dobro od te obrti, ne plačujejo pa nobenega davka. Nedolžna je igra »šnopsel«, ko filistrski meščani igrajo navadno za »bunker«, pa je vendar ta igra po mnenju kazenskega paragrafa tudi prepovedana igra, če gre za večje vsote. »Makao« je hazardna igra, prav tako je hazardna igra »kupčkanjek«. So pa še druge prepovedane igre.

Nedavno je ljubljanska policija zalotila nekje, kraj je za nas postranska stvar, večjo družbo, ki je igrala nedolžni »makao«, saj tako zatrjujejo zainteresirani igralci, ki so morali romati na policijo in od tam na sodišče. In tako se je pred sobo št. 28 zbrala prav izbrana družba. Bilo je vsega 24 gospodov in gospodičev. Vsi so se nekam tajinstveno držali. Nikdo ni hotel pojasniti, zakaj stoje pred to sobo. V sobi pa je kazenski sodnik okrajnega sodišča vodil razpravo proti tem gospodom in gospodičem, ki so bili obtoženi prestopka po § 362 k. z. zaradi hazarda. Obtoženci so se najrazličneje izgovarjali in zagovarjali.

Sodnik: »Poznate makao in igrate to igro?«
Bil je tu in tam odgovor: »Poznam, gospod. Toda jaz igram šah!«

Nekateri gospodiči so se prav nedostojno obnašali pred sodnikom. Nekdo si je čistil nohte, drugi pa se je na mizo naslonil, kakor da bi bil v gostilni. Bili so tudi zelo nesramni. Hrulili so poročevalca in mu grozili. Oblizan fantič je stopil k njemu in mu zapovedal: »Ne boste nič pisali. Je prepovedano!« — Ti hazardisti so se vedli, kakor da bi bili kakšni organi cenzure. Navadni

zločinci, ki so nesrečniki, so veliko dostojnejši do sodnikov in časnika. Razprava je trajala od pol devetih tja do 1 popoldne. Podala je prav zanimive in za malomeščansko družbo značilne podrobnosti. Nekdo je zaigral 26 lepih jurjev, drugi pa 15. Pri »makao« so ljudje staveli najrazličnejše vsote. Nekateri po dinarčkih, drugi po kovačih, tretji po metuljih in nekateri celo po jurjih. Okoli igralske skupine so se vedno zbirali drugi interesi, ki so staveli na posamezne karte. Včasih se je okoli igralske mize zbirala prav čedna skupina »kibicev«, 15 in celo 20. Vsi so staveli.

Po dolgi razpravi je sodnik razglasil kratko sodbo. Zaradi hazardne igre je obsojil 5 obtožencev na denarno kazen po 200 din, 8 na 300, 3 na 600, 2 na 800 in zadnjega na 2000 din, pogojno na 3 odtisne pet let. Trije obtoženci so bili oproščeni. Hazardisti niso sprejeli sodbe in so vsi priglasili revizijo. Neki obtoženec pa je po končani razpravi vzkliknil: »Pol Ljubljane je treba zapreti zaradi hazarda.«

Sem ozek, tanek, vitek kakor jelka, a jutri vam predstavil bom debelka.

Po enem letu pojasniena smrt otroka

Izgubil se je v pohorskih gozdovih, trup o pa so požrli zveri

Maribor, 19. junija.

Lani, dne 14. maja, je v Velikem Mislinju izginil sinček malega posestnika Franca Osonkarja. Otroka je iskala vsa vas, obveščeni so bili tudi orožniki ter so poizvedovali za njim, toda vse je bilo zaman. Od začetka so mislili, da so ugrabili otroka cigani ter ga vzeli s seboj, toda tudi preiskava v tej smeri je ostala brez uspeha. Sedaj pa se je nesrečna usoda otroka naenkrat pojasnila.

Drvarji, ki so pregledovali gozd pod Črnim vrhom, kjer bodo začeli sekati, so naleteli v gostem grmovju na otroško lobanjo. Ljudje so se takoj spomnili na Osonkarjevega otroka ter so o tem obvestili očeta pogrešanega sinčka. Skupaj z Osonkarjem so ljudje potem natančneje preiskali gozd. Res so našli še potem več kosti in tudi dele obleke, na podlagi katerih je nesrečni oče res prepoznal, da so to ostanki njegovega sinčka. Na ta način se je pojasnila usoda otroka, ki se je izgubil v velikih pohorskih gozdovih. Ni našel več proti domu ter je zašel čedalje globlje v goščave, dokler ni omagal. Otrok je skoraj gotovo od lakote umrl. Truplo pa so potem raztrgale lisice in divje mačke, ki se še vedno klatijo po tem pogorju. Meso na katerem so našli lobanjo in ostalo okostje, je oddaljeno kakih 5 kilometrov proč od hiš, pa je razumljivo, da ljudje nesrečnega otroka niso slišali.

ko je gotovo klical na pomoč in ga tudi niso mogli najti, ker ga tako daleč niče ni iskal. Kostni so pokopali na domačem pokopališču v št. lju pod Turjakom.

Filmi

»Trije mušketirji« (Kino Union). Angleška filmska obdelava znanega romana. Pred časom smo kot d'Artagnana gledali znamenitega ameriškega igralca Douglasa Fairbanksa, ki je ustvaril s to vlogo imeniten lik, Walter Abel, ki v angleškem filmu predstavlja istega junaka, je precej lešen v kretnjah in še bolj v obrazni mimiki. Tudi v celim film očitno mnogo bolj navignega očeta kakor da je stari. Primeren je za mladino, ki pazi samo na dejanje, igra pa ji je postranska stvar. Tudi kopija, ki smo jo dobili v Ljubljano, je medla in že močno obdršana.

Športne vesti

SK Ljubljana v Beljaku in Celoveu. Naše ligaško moštvo SK Ljubljane je v soboto in nedeljo gostovalo v Beljaku in v Celoveu. V soboto popoldne je v Beljaku premagalo tamkajšnji Villacher SV s 6:2, v nedeljo pa je igralo proti Kacu neodločeno 0:0. Naše ligaško moštvo je bilo tako v Beljaku kakor v Celoveu lepo sprejeto.

Prihodnje leto bo igral v I. razredu LNP Disk (Domžale), ki je v kvalifikacijski tekmi z ljubljansko Grafiko zmagal v Ljubljani z 1:0 na domačem igrišču v Domžalah pa 3:1. Disk bo zavzel mesto jeseniškega Kovinarja, ki izpade iz I. razreda.

V Kranju je v nedeljo gostoval SK Mars, ki je proti pričakovanju in z razmeroma velikim rezultatom premagal Kranjčane s 7:3 (5:1). Ljubljani so bili odločno boljše moštvo; pri Marsu se je zlasti odlikoval napad.

Kvalifikacijske tekme za vstop v ligo. Drugo kolo kvalifikacijskih tekem za vstop v ligo je prineslo nekaj presenetljivih rezultatov. Največja senzacija je bila nedvomno uspeh Črnogorcev proti Bat v Borovem. Četinski »Balič« je v Borovem igral z Bato neodločno 3:3 (0:2).

Subotški Zak je igral na svojem igrišču proti novosadski Vojvodini tudi neodločno 1:1.

V Petrogradu pa so domačini SK Borac premagali drugi skopljanski klub SSK z 2:0. Prihodnjo nedeljo igrajo povratne tekme.

Matošič mlajši prestopi v BSK. Velikansko senzacija je v Splitu vzbudila vest, da bo najboljši Hajdukov napadalec Frane Matošič izstopil iz svojega domačega kluba in prestopil v BSK. Matošič mlajši je za svoj prestop dobil 20.000 din za naprež pa bo dobival mesečno plačo po 2000 din. V Splitu je ta vest vzbudila pravo senzacijo in skrajno nezadovoljstvo vseh športnih klubov proti Matošiču. V Splitu zamerjajo Matošiču, da je vskočil v Belgrad prav takrat, ko so vsi hrvatski klubi v najostrejši borbi proti Belgradu.

Teniski turnir na prostoru SK Ilirije. Včeraj so bile odigrane v ilirijanskem teniskem turnirju še preostale partije. V semifinalu gospodov posamič sta se srečala Banko in Luckmann. Zmagal je Banko z rezultatom 6:1, 6:3. Nato pa je prišel na vrsto finale, kjer je Banko premagal Dacarja, ki je skrajno nudi močan odpor, z rezultatom 3:6, 6:3, 6:2. V finalu dam posamič je premagala Turensko Dacarjevo s 6:3 in 6:3. V finalu gospodov v dvoje pa je par Bleiweis-Banko zmagal nad parom Dacar-Luckmann z rezultatom 6:1, 8:6.

Od tu in tam

Prepričanje, da se bo kmalu rešilo hrvaško vprašanje, je izrazil na shodu srbske zemljoradniške stranke v Skoplju njen predsednik Joca Jovanović. Med drugim je povedal sledeče: Sporazum bo sklenjen. Ne bo sklenjen tako kakor smo želeli mi, združena opozicija. Toda mnoge stvari in težave, ki so pripeljale tudi našo državo v težak položaj, so povzročile, da se je dr. Maček potrudil skrajšati proceduro, da se tako to vprašanje vendar enkrat spravi z dnevnega reda. Rešitev hrvaškega vprašanja je torej treba spraviti z dnevnega reda in ono bo spravljeno z dnevnega reda. Morda da danes ali jutri, a z dnevnega reda bo spravljeno po pristanku samega dr. Mačka. Kar zadeva združeno opozicijo, je Joca Jovanović dejal, da ona ne bo ovirala sklenitve sporazuma, kajti razmere so pač takšne. Izjava Joca Jovanovića je še posebno značilna, kajti nekaj dni po prej so se o tem vprašanju osebno razgovarjali voditelji starogardikalov Aca Stanojević, predsednik demokratske stranke Ljuba Davidović in Joca Jovanović.

Odstranitev bivšega finančnega ministra Dušana Letice z mesta predsednika banovinskega odbora JRZ za svaško banovino zahtevajo nekatere krajevne organizacije stranke. Na zborovanju okr. JRZ v Krnjaku je govoril poslanec Milovan Grba, nakar je bila sprejeta spomenica, v kateri se naproša predsednik vlade, naj stori vse potrebno, da se bo prenosoval tudi banovinski odbor JRZ za svaško banovino. Na koncu spomenice se izreka nezaupanja predsedniku banovinskega odbora Dušanu Letici, ker je podpisal znano interpelacijo Stojadinovičevih prijateljev proti delu vlade za sporazum s Hrvači. To je storil proti volji in razpoloženju članov banovinskega odbora JRZ.

50 letnico svojega obstoja bo 2. julija praznovalo hrvaško planinsko društvo na Sijemenu. Isti dan bodo tam odprli tudi prvi planinski botanični vrt v naši državi. Slavnostni govornik bo predsednik hrvaškega planinskega društva poslanec dr. Torbar.

Okrog 13.000 Prekmurcev in Medjimurcev je odšlo letos na sezonsko delo v Nemčijo in Francijo ter v Vojvodino. Največ jih je šlo v Nemčijo, in sicer skoraj 10.000. Na borzi dela v Murski Soboti pa se vsak dan oglašajo novi prosilci, ki bi radi šli na sezonsko delo. Ker pa je vnaprej določeno število sezonskih delavcev že izrpano, prosilci ne bodo uslišani.

Na svojem krožnem potovanju po Jadranu se je včeraj pred dvorcem Miloder ustavila šolska ladja »Vila Velebitac«. Na krovu ladje je 50 dijakov kotorske pomorske trgovske akademije pridelotole manifestacije kralju Petru II. in kraljici Mariji. Kralj in kraljica sta se takoj pokazala na balkonu kraljevskega dvorca ter navdušeno odzdravljala mladim mornarjem.

Turistični promet v naši državi je bil lani kljub številnim političnim krizam in napetostim večji kakor predlansko leto. Vsega skupaj je obiskalo letoviške kraje 1.007.000 turistov ali ekvivalent 100.000 več kakor leto poprej. Od tega števila odpade na tujce 287.000, a na letovišarje Jugoslovane 720.000. V celem so turisti prebili na letoviških 5.479.000 dni. Iz klirinških držav je bilo 236.000 turistov, iz neklinirskih pa nekaj nad 50.000. Domači turisti so v največjem številu obiskali Slovenijo, med tem, ko so tujci rajši potovali na Hrvaško in Hrvaško Primorje. Toda takoj za svaško banovino pride po številu tujih turistov Slovenija. Celoten dohodek naše države od turističnega prometa je znašal dobro milijardo din.

Okrog 1000 vagonov sladkorja bo v kratkem uvozila naša država. Se pred nekaj leti so domače sladkorne tovarne proizvedle vsako leto po 5 do 6000 vagonov sladkorja več kakor pa so zahtevale domače potrebe. Viška tovarne niso mogle predati, pa so zato zmanjšale proizvodnjo. To je vplivalo tudi na sadike sladkorne repe, da so sadijo omejili. Slednjič je prišlo do tega, da nam je zmanjkalo sladkorja. Če se bo uresničila napoved finančnega ministra, da bo trošarina na sladkor znižana, je treba pričakovati, da se bo potrošnja sladkorja povečala, obenem pa se bo povečala tudi tvorniška proizvodnja.

Novo jeklene potniške vagonne je vpeljala železniška uprava na ozkotirnih progah v Bosni in Hercegovini. Potniki na teh progah niso uživali nobenega udobja. Šele nedavno je uprava na podlagi načrtov domačih inženirjev dala izdelati v domačih tvornicah nove jeklene vagonne za ozkotirne železnice, ki so se dobro obnesli. Potem so prišli na vrsto še epalni vagoni, dokler ni uprava naročila novih jeklenih vagonov, pri katerih je mrtva teža zmanjšana za celih 30%. Takaj bodo dobile bosanske železnice vsaj nekaj udobja, ki je sicer na normalnih progah potnikom vedno na razpolago.

Nevihite krajevne značaja do konca tega meseca napoveduje zagrebški geofizični zavod. Vreme je še nestalno, kajti na jugovzhodu Evrope se vedno prevladuje močna depresija. Napoved geofizičnega zavoda velja v prvi vrsti za Hrvaško, vendar bo po vsej verjetnosti veljala tudi za slovenske kraje.

Okrog deset do dvajset tisoč vagonov pšenice bo ostalo letos za izvoz iz naše države. Kmetijski minister inž. Bešlić, ki je v svojem govoru pred člani kmetijskega združenja v Petrogradu povedal to oceno, je naglasil, da si ocene pred četvrti pogostokrat zelo nasprotujejo in da je zato težko vnaprejš določiti ceno pšenice, kakor so to zahtevali vojvodinski kmetovalci. Vendar pa je dejal, da bo vlada skušala v najkrajšem času rešiti za dovoljtoje vprašanje. Pravična rešitev mora upoštevati ne samo koristi in potrebe pridelovalcev, temveč tudi zahteve kmetov, ki pšenico v Vojvodini kupujejo.

S splošnim preprirom se je končala v Belgradu v nedeljo skupščina jugoslovanskih sodnikov. Številni govorniki, zlasti iz vrst mladih sodnikov, so kritizirali delo uprave združenja, češ da je bila premalo barbena ter se ni zadoštilo odločno borila za pravice sodniškega stanu. Zato zahtevajo, da pridejo v upravo mladi ljudje iz vrst podeželskih sodnikov, ki poznajo svoje težave bolj kakor pa sodniki v mestih. Drugi govorniki so zahtevali za svoj stan etalnost, neodvisnost in napredovanje v plačilnih stopnjah brez skovov, v prvi vrsti pa podelitev pravice znanim sodnicam, da postanejo sodnice vsaj v kazenskih procesih proti mlajšim mladoletnikom. Za volitve uprave sta bili postavljeni dve listi. Ko pa je predsednik razglasil izid volitev, je nastal prepri med sodniki o tem, kajta lista je prav za prav zmagala. Nastal je ropot, nakar so pristali premagane liste sklicali za včeraj svoj sestanek, na katerem so se pogovorili o etališču, ki ga bodo zavzeli do nove uprave.

Dan zanimivih občnih zborov v Belgradu

Poleg občnega zbora Zveze mest kraljevine Jugoslavije, o katerem smo poročali že v zadnjih številkih »Slovenskega doma« in objavili tudi sklepe, ki so jih soglasno sprejeli zastopniki posameznih mest, je bilo v nedeljo v Belgradu še več drugih občnih zborov raznih stanovskih, kulturnih in gospodarskih organizacij.

Novo upanje v zakon o sodnikih

V dvorani okrajnega sodišča v Belgradu so zborovali sodniki, člani Združenja sodnikov kraljevine Jugoslavije. Občni zbor je vodil predsednik tega združenja Rusomir Janković, ki je v svojem poročilu med drugim poudaril, da se je združenju sodnikov predvsem trudilo, da pridobi čimveč novih članov. Delalo je tudi na to, da se izenači zakonodaja. Posredovalo je dalje pri merodajnih činiteljih za povrnitev dodatka, ki so ga sodniki že prejeli za najpotrebnejše strokovne knjige. Združenje sodnikov je vedno tudi podpiralo vsako prizadevanje, ki je šlo za to, da se zgradi tam, kjer je potrebno, nova sodna poslopja. Glavno skrb pa je društvo posvetilo vprašanju, da se čimprej izda nov zakon o sodnikih. Ta zakon še ni izdelan, vendar so sodniki lahko prepričani, da je delo v tej smeri na najboljši poti in da bo zakon o sodnikih kmalu tu. — Zborovanje sodnikov je bilo zelo burno in se je zavleklo pozno v noč.

Lekarnarji: „Pustite nam tudi pravice, kakor nam puščate dolžnosti!“

V veliki dvorani Kolarčeve univerze v Belgradu so imeli kongres zastopniki farmacevtske stroke. Udeležilo se ga je nad 300 lekarnarjev in farmacevtov iz vseh krajev. Posamezni govorniki so ostro nastopili proti temu, da se lekarnarjem odvzemajo iz raznih določb v zakonu v čedalje večji meri pravice, ki jih prevzema država, puščajo pa jim samo dolžnosti, ki jih ta zakon določa. Vsi so soglasno nastopili proti podržavljenju

in komunalizaciji farmacevtske, predvsem pa lekarniške službe, kajti za to ni zaradi strogega nadzorstva od strani državnih oblasti nad poslovanjem lekarnarjev nobene potrebe. Zborovanje je trajalo dopoldne in popoldne in je bilo sem pa tja tudi precej viharno. Sprejeti so bili nazadnje tudi sklepi, s katerimi lekarnarji zahtevajo odločno svoje, po zakonu določene pravice nazaj.

Vedno lepši razvoj tudi obrtniškega združenstva

V dvorani Obrtnega doma so zborovali v nedeljo v Belgradu člani Zveze obrtnih združenj. Občni zbor je vodil predsednik Zivota Lazarevič, ki je podal tudi obširno poročilo o delovanju Zveze v pretekli poslovni dobi. Poleg drugega je poudaril, da se tudi obrtniško združenstvo v državi vedno lepše razvija. V zvezi je včlanjena 101 kreditna zadruga, 24 proizvajalnih in 21 nabavljajnih združenj.

Največ domačih izletnikov ima Slovenija, največ tujcev Pa pride v savsko banovino

V svojih poslovnih prostorih so imeli občni zbor delničarji »Putnika«. Vodil ga je predsednik upravnega odbora g. Čugmus, pomočnik glavnega ravnanja jugoslovanskih državnih železnic. Iz njegovega poročila je razvidno, da je bilo v letu 1938 v državi 1.007.000 domačih in tujih turistov. Po številu domačih obiskovalcev raznih krajev je bila na prvem mestu Slovenija, glede tujih gostov pa savska banovina. V zadnjih šestih letih so se zvišali dohodki od tujeskega prometa na 5 milijard 155.4 milijonov din. — Na občnem zboru sta bila izvoljena tudi nov upravni in nadzorni odbor. Predsednik upravnega odbora je ostal še dalje pomočnik glavnega ravnanja drž. železnice g. Čugmus. V tem odboru so od Slovencev predsednik Zveze za tujski promet v Ljubljani g. Franc Rajec, v nadzornem odboru pa sta tudi dr. Josip Cigoj iz Ljubljane in g. Šivic iz Maribora.

Ljudsko štetje na Filipinih

Težave uradništva pri volitvah

Že v civiliziranih državah je ljudsko štetje precej težaven in zamuden posel, vendar še daleč ne tako, kakor v daljnih, še ne civiliziranih deželah, kjer je zbiranje rojstnih in narodnostnih podatkov mnogokrat povezano z najrazličnejšimi nevarnostmi.

Pred kratkim je vlada na Filipinih sklenila izvesti ljudsko štetje, ki bi bilo sploh prvo natančnejše ljudsko štetje v teh krajih. Dosedanja statistika ljudstva teh krajev je še iz časa, ko so

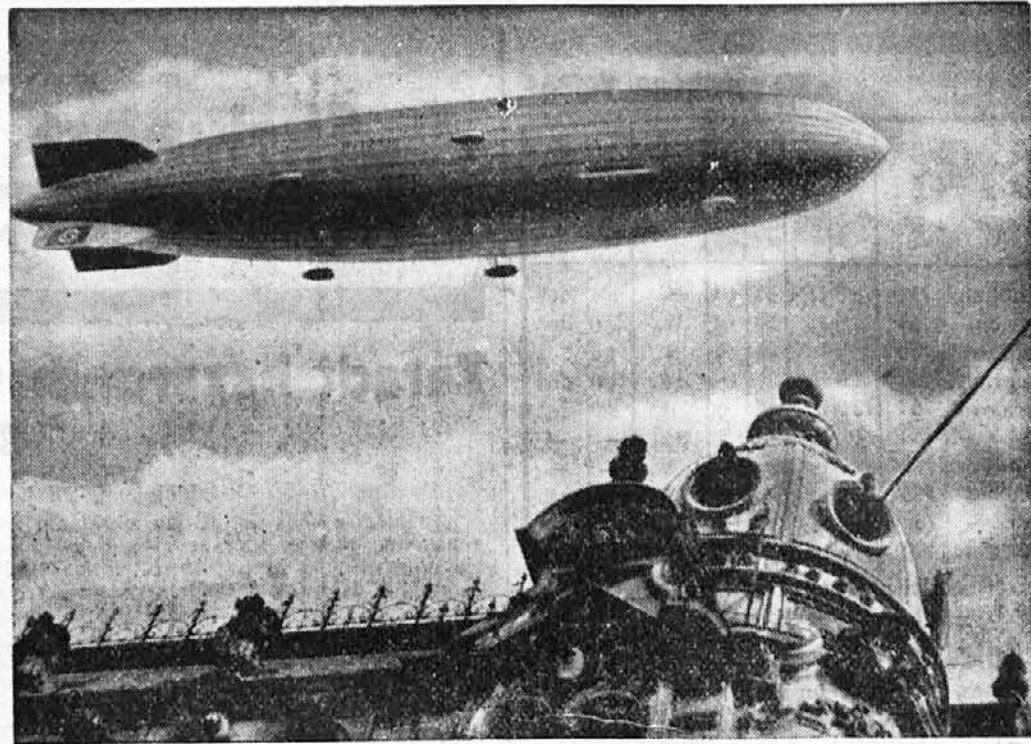
vladali na Filipinih Španci, in je seveda zelo pomanjkljiva. Leta 1899 so Filipinsko otčje prevzeli v svojo oblast Združene države; tedaj so računali, da imajo Filipini sedem in pol milijona prebivalcev, danes mislijo Amerikanci, da se je to število podvojilo, in da je na Filipinih okoli petnajst in pol milijona prebivalcev.

Ljudsko štetje v evropskih državah se ne da v ničemer primerjati z ljudskim štetjem na enem od 1500 Filipinskih otokov. V teh pokrajinah pogosto divjajo cikloni tako, da je vsak promet z ladjami po več dni, včasih pa tudi po več tednov popolnoma nemogoč. Velik del zemeljske površine na večjih otokih je pokrit z nepreglednimi pragozdovi, na katerih prebivajo divja malajska in negritska plemena. Vel. težavo pri ljudskem štetju predstavljajo nadalje tudi neštevilna narečja, ki jih govorijo posamezna plemena. In končno igra veliko vlogo tudi praznovanje, ki so mu podvržena vsa plemena brez izjeme.

Zaradi takih okoliščin se seveda ne smemo čuditi, da je 25.000 uradnikov več mesecev sodelovalo pri tem ljudskem štetju. Posamezne skupine uradnikov so morale napraviti cele ekspedicije, da so lahko prodrlje v pragozdove in visoko gorovje. Po cele dneve so se morali voziti s kanuji po vodnih brzicah, da so prišli v oddaljene vasi. Nešteto uradnikov je pri izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti našlo svojo smrt. S sovražnimi in praznovirnimi domačini so morali čisto bojevati težke bitke. Neko plemo je svojim članom iz verskih razlogov prepovedalo odgovarjati na kakršnakoli vprašanja. Uradniki so dobili potrebne podatke le s pomočjo orožništva. Privrženci tako imenovanih »brezvercev« so ljudskemu štetju enostavno napovedali bojkot. Došli uradniki so bili sprejeti z očitki, ker so pozabili vpisati to sekte v vprašalne pole.

Med težkimi in nevarnimi dogodivščinami pa tudi ni manjkalo nekaj veselih. Pleme Igorotov je na primer govorilo kar v petih narečjih. Neki mladenič iz tega plemena se nikakor ni mogel spomniti, kdaj je bil rojen, ker se je zdel sam sebi še premlad, da bi si lahko zapomnil, koliko je star. Ko so vprašali nekega Moraja (malajski mohamedanec) »Kako se imenuje tvoja žena?«, je odgovoril: Trenutno jih imam deset, toda v kratkem jih bom imel štirinajst ali pa šestnajst. Delo teh uradnikov pri ljudskem štetju prav gotovo ni bilo lahko.

V okviru newyorške svetovne razstave so odkrili posnetek spomenika Krištofu Kolumbu, ki ga bodo postavili v San Domingu iz prispevkov 21 narodov. Velikanska množica je prisostvovala blagoslovu, ki ga je podelil iz Rima po radiu sandominški nadškof msgr. Puttini

Nova nemška zračna ladja »Zeppelin«, ki je te dni odletela na daljši poskusni polet nad Berlinom

Žalni venci na mrzlem grobu „Phoenixa“

Ves svet žaluje za potopljenimi mornarji

Ugotovljeno je zdaj, da se je podmornica »Phénix« potopila 12 km od obale, kjer znaša globina 112 do 115 m. Zaradi te globine oklop podmornice ni mogel zdržati ogromnega pritiska vode ter je izgubo »Phénixa« treba smatrati za končno.

Ob katastrofi podmornice »Phénix« je predsednik francoske republike Lenbrun dobil brzogovorne sožalnice od britanskega kralja Jurija, voditelja rajha kanclerja Hitlerja, holandske kraljice Viljemine, egiptovskega kralja Faruka, prvega namestnika Madžarske admirala Horthyja, predsednika turške republike Inenija in predsednika Haitija. Belgijski kralj Leopold III. je sporočil svoje sožalje preko svojega poslanika. Predsednik republike se je državnim poglavarjem takoj zahvalil. Poslaniki Holandske, Madžarske, Irške, Egipta, Sijama in južnoafriške unije ter odpravnik USA in Luksemburga so sporočili so-

žalje zunanjemu ministru Bonnetu, ki je sprejel sožalje tudi od romunskega veleposlanika Tatarca in sovjetskega veleposlanika Suriča.

Italijanski veleposlanik je obiskal včeraj zunanje ministrstvo ter v imenu italijanske vlade izrazil sožalje nad katastrofo podmornice »Phénix«.

Generalni guverner Indokine je dospel včeraj na kraj nesreče podmornice »Phénix« pri Kam Ranu. Ob tej priliki je bila spominska svečanost ter je generalni guverner vrgel venec v morje v slavo francoskih mornarjev, ki so našli smrt v podmornici. Generalni guverner je imel krajši govor, v katerem je naglasil vrline posadke podmornice »Phénix« ter se zahvalil vsem onim ki so sodelovali pri iskanju podmornice posebno mornarjem podmornice »Espoir«.

Drobne novice

O priliki proglasitve sv. Frančiška Asiškega in sv. Katarine iz Siene zaščitnikoma, Italije je imel sv. oče Pij XII. govor, v katerem je poveljeval delo teh dveh svetnikov ter zatem govoril o pomenu Italije za katolicizem. Predvsem je naglasil, da sta bila sv. Frančišek Asiški in sv. Katarina iz Siene Italijana in da se je to tudi v njihovi delih kazalo. Na koncu svojega govora je dejal, da bosta njuna praznika proslavljena kot praznika vse Italije.

Vulkan Benjaminov, ki bruha že več tednov, je dosegel včeraj vrhunec svoje aktivnosti. O priliki včerajšnje erupcije je odletel v zrak vrh vulkana, ki je bil doslej visok 2400 metrov. Pepel leži na stotine milj naokoli. Ponoči se vidi ognjeni stebel vulkana. Vulkan Benjaminov je na Aleutskih otokih ter se dviga naravnost iz morja.

Promet v tržaškem in reškem pristanišču

Večja primorska mesta v Istri so predvsem velikega pomena za tranzitni promet iz Italije v druge države, severne in vzhodne. Komisar tržaških javnih skladišč je zadnjič dal zanimivo izjavo o tem, koliko tranzitnega prometa gre čez Trst. Za Trst je glavnega pomena trgovina z Nemčijo. Nič manj kot 70 odstotkov tranzitne trgovine z drugimi državami odpade na Nemčijo, 12 odstotkov na Madžarsko, 10 na Jugoslavijo in nekatere druge države in 8 na Slovaško. Teh 70 odstotkov predstavlja 1.200.000 ton blaga. Tako velik tranzitni promet z Nemčijo bo Trst tudi obdržal, čeprav je privlačna sila nemških pristanišč močnejša.

Promet se je letos izredno dvignil tudi v reškem pristanišču, in sicer pomorski in železniški. Po podatkih, ki so bili izdani zadnjič za promet v prvem letošnjem tromesečju, se vidi, da lanskega letni promet v prvih treh mesecih že zelo zaostaja za letošnjim. Posebno se je povečal z Madžarsko. V omenjenih treh mesecih je letos priplulo v reško pristanišče 860 ladij, ki so pripeljale 600.000 ton tovora.

Po poročilu ameriškega trgovskega ministrstva je konec 1938 leta vrednost tujih investicij v Združenih ameriških državah znašala 7 milijard 883.000.000 dolarjev, dočim je konec leta 1937 znašala 7.086.000.000 dolarjev. Dolgoročnih investicij je bilo za 5.690.000.000, kratkoročnih pa 2.198.000.000 dolarjev.

517 židovskih beguncev, ki so prispeli s parnikom »St. Louis«, se je prekrvalo na parnik »Rakodisc«, ki ga zelo strogo čuvajo. »Rakodisc« je odplul včeraj v Boulogne, kjer je izkrcal 205 beguncev, ki so dobili dovoljenje za bivanje v Franciji, ostale begunce pa bo izkrcal »Rakodisc« v Southamptonu.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 20. junija: 11 Solska ura: V tovarni pločvine, žice in cevi reportaža v obliki predavanja (g. Maks Zupančič) — 12 Poljski napevi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Iz priljubljenih oper (Radijski orkester) — 14 Napovedi — 18 Šrneli »Šrnelci« — 18.40 Naši narodni in knjižni spomeniki (g. prof. France Jesenovec) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Naša ura: Slovensko kresovanje ali Ivanje (Rudolf Dostal učitelj, Ljubljana) — 20 Prenoš iz Beograda: Ura moderne jugoslovanske simfonije glasbe. Sodelujejo: Ilija Todorovič (čelo solo) in veliki radijski orkester. Dirigent: dr. Vučković in L. Grinsky — 21 Za dobro voljo, igra Radijski orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Samospevi, g. Drazo Burger in klavirni gosp. M. Lipovšek.

Drugi programi

Torek, 20. junija: Belgrad-Zagreb: 20 Simf. konc. — 21.10 Albanske pesmi — Praga: 19.30 Igra — 20.45 Ork. konc. — 23 Češke korcaenice in plesi — Bratislava: 19.30 Prenoš iz Prešova — 21.05 Ork. konc. — 22.15 Slovenski plesi — Sofija: 19.30 Nar. gl. — Komorni konc. — 21 Pevski konc. — Varšava: 21 Simf. konc. — Budimpešta: — 19.25 Ork. — 21.10 Holandske pesmi — 22 Ork. konc. — 23 Plošče — Trst-Milan: 17.15 Violina — 21 Igra »Anima allegro« — Rim-Bar: 21 »Peer Gynt« suita, nato jugoslovanski pianinski koncert — Florence: 21 Operna gl. — Dunaj: 20.15 Slovenska in finska glasba — Berlin: 20.15 Plesna gl. — Königsberg: 20.15 Baletna glasba — Hamburg: 20.15 Komorna opera »Nepričakovano svidenje« — Lipsko: 20.15 Operna gl. — Strassbourg: 20.15 Opera.

Kresni večer

Poslednja zapoved

»Courtney! Imam za vas važno sporočilo.«
Stotnik ga je pogledal in vprašal sam: »No?«
»Nismo vam mogli telefonirati, za tako pomembna reč gre. Zaradi tega sem prišel sam...«
Pomolčal je in čakal, da bi dobil prave besede, kako naj pove. Rad bi bil videl, da bi bil Courtney kaj žugnil, a ta je gledal predse in samo čakal.
Čez čas se je Brand predsedil in začel znova:
»Nemci pripravljajo veliko ofenzivo, katero morate preprečiti... vi!«
Zdaj je Courtney začudeno pogledal. Potem se je zasmel in zamahnil s roko: »To je norost!«
Brand je ugovarjal: »Čakajte in poslušajte!«
Courtney se je še vedno smejal. Potem je udaril po mizi: »Od kdaj ste postali šalivec, major? Ta je pa res dobra!«
Brand se ni dal motiti in je govoril naprej: »Naj se sliši smešno, toda je res. To ofenzivo lahko preprečite vi...«

Courtney mu je padel v besedo: »Kako? To bi rad vedel!«
»S tem da uničite glavno nemško letalsko oporišče v Souletu!«
Courtney je planil pokoncu in etopil k velikemu zemljevidu na steni. Za njim se je vzdignil še major.
Ko je major stal ob njem, je Courtney začel iskati in kazati s prstom na Soulet ter meriti razdaljo od Souleta do gradu: »To je blaznost...«
Brand se je delal nevednega: »Zakaj blaznost že spet. Kaj je pri tem tako nemogočega?«
»Soulet je vendar šestdeset kilometrov za bojno črto. Veste, kaj se to pravi. Saj ste vendar sami letalec.«
Zdaj mu Brand ni vedel kaj odgovoriti. Courtney je nadaljeval: »Nemška letala nas bodo ujela, preden bom na pol poti do tja. Zapri nam bodo pot tako temeljito, kakor še nikdar.«
Brand je tolkel s prsti po zemljevidu in dejal pomembno: »Saj ni treba veliko ljudi za tak posel. Nikjer ni rečeno, da bi moral tja ves oddetek. Manj, ko bi jih bilo, bolje bo. Najbolje pa bi bilo, če bi to poskusil kak dober lavec sam.«

Brand je vedel, kaj misli, a mu ni hotel reči ničesar. Čez čas je Brand začel spet: »Lahko bi to naredil, zmetel bombe na Soulet, razbil Nemcem, kar bi se dalo in...«
Počakal je ter iskal besede. Courtney ga je gledal ter čakal nadaljevanja. Brand je počasi dokončal stavke: »In... in... se morda celo srečno vrnil nazaj...«

Courtney je začel ugovarjati: »Pri vsem pogumu mojih fantov — ni ga človeka na letališču, ki bi to hotel storiti... Mislim prostovoljno.«
Brand je dejal suho: »Ne gre za prostovoljce. Gre za zapoved.«

Courtney je začel s prstom iskati po zemljevidu ter meriti razdaljo od letališča do Souleta.

Courtney mu je trpko odgovoril: »Da, za zapoved. Gre za poslednjo zapoved temu ali onemu človeku, ki ga bo treba izbrati. Toda jaz imam teh poslednjih zapovedi do grla...«
Brand je govoril uradno: »Saj veste — zapoved je zapoved... tudi če je poslednja. Jaz sem jo dobil, naj jo sporočim vam. Spreminjati je ne morem... In vi tudi ne.«
Courtney je udaril s petami in dejal rezko: »Razumem! In sam bom zapoved izpolnil.«
Brand s tem ni bil zadovoljen: »Vi ne morete nikamor, ker ste poveljnik letališča. Vem, kako vam je, toda tega vam ne smem dovoliti.«
Courtneyu je bilo vsega tega uradovanja dovolj. Vrgel se je na stal in zagrebel roke v lase: »Brand, nehajva!«
Major je etopil k njemu in mu položil roko na ramo: »Courtney je dejal skoraj proseče: »Major, povejte mi, kaj naj storim!« »Skličite vse pilote. Naj se kateri od njih prostovoljno oglasi. Mislim, da boš te katerega dobili, ne?«
Courtney mu na zadnje vprašanje ni odgovarjal, marveč je velel Phippsu: »Phipps, pojdi v točilnico in skličite vse pilote tja. Naj počakajo, da pridem k njim. Nujno!«
V točilnici so bili letalci vsi zbrani. Stali so ob mizah in čakali, da zvedo, zakaj so jih klicali tako nenadno. Prvi v vrsti je bil Scott, ki je z mračnim pogledom zrl Branda in Courtneya.